

Příloha k protokolu o SZZ č.:

Diplomant: Bc. Kristýna Zouzalová

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: ČJ/OV

Katedra: pedagogiky a psychologie

Recenzent diplomové práce: Doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc.

Datum odevzdání posudku: 12. května 2014

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název: Sebepojetí jedince v tanečním pohybu

Posuzovaná diplomová práce se zabývá tancem jako prostředkem, který má vliv na sebepojetí jedince. Tanec je zde tedy chápán jako kulturní nástroj k rozvoji osobnosti a může být v tomto ohledu systematicky výchovně kultivován, rozvíjen a pedagogicky nebo psychologicky zkoumán.

Zvolené tematice odpovídají cíle práce a otázky, které k cílům směřují. Cílem bylo popsat sebepojetí dospívajících, kteří se zabývají tancem ve svém volném čase. Cíl je upřesněn otázkami: jak vnímá dospívající jedinec sám sebe během tanečního pohybu a jak vnímá a hodnotí dospívající jedinec během pohybu své vlastní tělo (s. 47 posuzovaného textu). Otázky vedou k deskriptivním výsledkům: podmiňují hledání anebo užívání přiléhavé kategorizace nebo terminologie pro výstižný popis hlavních aspektů sebepojetí a jeho změn souvisejících s tanečním pohybem. Tím jsou vytvářeny předpoklady k hlubšímu vysvětlování výchovného efektu tance v interakčním a komunikačním rámci určitého edukativního pojetí.

K dosažení stanovených cílů autorka oprávněně zvolila kvalitativní výzkumný design, konkrétně případovou studii založenou na hloubkovém rozhovoru s respondentkami doplněném Testem siluet postav autorů Stunkarda et al., a také introspekci, protože sama je tanečnice a tanci vyučuje. Tyto postupy mohou poskytnout dostačující poznatky o hlavních aspektech sebepojetí a jeho změn.

Výchozí pojmové konstrukty pro vymezení vlastní autorské kategorizace uvádí Zouzalová v teoretické části práce. Zde navazuje na Goodmanovo pojetí exprese, kterou správně chápe jako typ symbolizace, k němuž se jako zvláštní případ řadí i tanec (s. 28 – 37). Teorie exprese a expresivity umožňuje explikaci a operacionalizaci procesu, při kterém se pohyb v taneční výchově stává pochopenou součástí jedinceva *sebeobrazu*, je konceptuálně uchopen prostřednictvím *penetrabilních pohybových představ* a jejich prostřednictvím může být záměrně *alterován do různých podob*, které při *reflexi* mohou být předmětem *hodnocení, výběru a kultivace*. Jinými slovy, je-li určitý pohyb vyložen (interpretován) jakožto expresivní projev – tanec, vstupuje do specifického kulturního a historického rámce expresivity, v němž může být vymežován a zlepšován – kultivován. Zároveň však je metaforickou exemplifikací obsahu uchopeného a vyjadřovaného samotným jedincem, který sám na sobě pociťuje jeho hodnoty a může experimentovat s jeho alternativami tak, aby jemu osobně nejlépe vyhovovaly. Pouze na tomto hodnotovém „švu“ mezi subjektivitou a kulturou se tanec uplatňuje jako nástroj pro poznávání a pro rozvoj jedinceva sebepojetí.

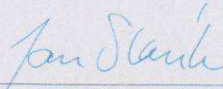
K. Zouzalová dobře v textu vyložila poměrně náročnou tematiku exprese a expresivity, což zasluhuje uznání a kladné ocenění. Méně se jí daří operacionalizovat a zhodnotit své teoretické poznání při interpretacích ve výzkumu. Přesněji řečeno, ne vždy se podařilo využít

přiléhavé myšlenky z teoretické části práce pro výklad jevů zjištěných výzkumem. Důvodem je, že autorka nedostatečně důsledně využívá terminologii zavedenou v teoretické části práce pro výklad v části empirické. Jedná se zejména o využití struktury pojmů: sebepečetí – sebepečetí reprezentované jakožto sebeobraz (soubor vlastností, s. 38 – 39) – expresivní sebeobraz jakožto metaforická exemplifikace psychických stránek osobnosti skrze pozorovatelné vlastnosti (s. 28 – 33) – experimentace s expresivním sebeobrazem jakožto nástroj taneční výchovy (s. 33 – 37).

Pro názorný výklad své připomínky využijí autorkou příhodně vybraný Test siluet postav autorů Stunkarda et al. Škála siluet měla být diplomantkou již od počátku přiléhavěji vyložena jako schéma různých alternativ vizuálního expresivního sebeobrazu. Tyto alternativy (doslovně) exemplifikují určité tělesné schéma – mohou tedy sloužit k jednoduchému porovnávání různých variant sebeobrazu, jak to autorka skutečně popisuje (s. 64 – 65, 70). S ohledem na pojetí diplomového úkolu by však měly být chápány také obsažněji, ve smyslu teorie exprese. Tzn. nikoliv jen jako doslovné exemplifikace, ale jako vizuální metafory otevřené k reflexi, tematizaci a výchovnému využití. Teprve tehdy je totiž možné hlouběji objasnit jejich souvislosti s *hodnocením v rámci sebepečetí*, protože objektivní fyzické vlastnosti postavy jsou hodnotově neutrální a stanou se reprezentací hodnot teprve jakožto metafory pro určité psychické rysy. Např. tloušťka jako vizuální metafora pro lenost, dobromyslnost, pomalost, váhavost, anebo třeba pro bohatství (srov. tloušťka ženy jako reprezentace jejího společenského statusu ve středověké mongolské kultuře). Teprve z tohoto explikačního teoretického zázemí je možné objasňovat kupř. zkršený odhad respondentky (s. 64 – 65) jako „hodnotový tlak“ ideálního já (tj. té složky sebepečetí, která nese hlavní hodnotovou a hodnototvornou zátěž), a tedy jako případné východisko pro výchovnou, příp. psychologickou intervenci (s. 41 – 42). A teprve s uvažováním tohoto „hodnotového tlaku“ získává výchovný smysl experimentování s různými podobami expresivního sebeobrazu.

Uvedená připomínka je sice zacílena na podstatné souvislosti, ale nemá snižovat celkově nesporné kvality posuzovaného díla K. Zouzalové. Autorka v textu na řadě míst prokazuje své dobré porozumění zkoumané problematice a text zřetelně vypovídá jak o pracnosti do něj vložené, tak o schopnostech autorky myslet a komunikovat na potřebné odborné úrovni. Hlavní stanovený cíl – prostřednictvím případových studií popsat sebepečetí dospívajících tanečnic – je výkladem splněn do potřebné míry a v rozsahu standardně vyžadovaném od absolventských prací daného druhu. Uplatněné metody jsou vhodné pro stanovené cíle a otázky a jsou korektně vymezeny a realizovány. Jazykový projev je kultivovaný, srozumitelný, bez nápadnějších chyb nebo překlepů, obsah je dobře strukturovaný. Nesporným přínosem práce je kvalitní, pečlivě dokumentované rozpracování tematiky exprese až do operacionální empirickovýzkumné podoby, takže na zjištěné poznatky bude možné prospěšně reagovat a konstruktivně je rozvíjet v různých expresivních disciplínách. Z uvedených důvodů práci plně doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: *výborně*


podpis recenzenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 12. května 2014

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------